

яеть вторую особь; влѣтка въ свою очередь, развиваясь, переходитъ въ ткань, третья особь; ткань при развитіи образуетъ органы; изъ соединенія нѣсколькихъ органовъ, получается аппаратъ; аппараты же даютъ въ своемъ развитіи организмъ. ამ უკანასკნელის განვითარებისათვის საჭიროა უსათუოდ მეორე ორგანიზმი, ესე იგი წყვილი ორგანიზმი (პარა). ამის მისაღწევად არის შემდგარი ოჯახი; განვითარების დროს რამდენიმე ოჯახისაგან შესდგება თემი. შემდეგ თემისაგან ერი. ერის განვითარებას წარმოგივლდენს სახელმწიფო, რომელიც უნდა გარდვიდეს და კიდევ გარდავა და კაცობრიობად გარდქმნება. ამნაირი არის კანონი ფიზიოლოგიისა და ამას გვიმტკიცებს ეხლანდელი საერთაშორისო უფლება. ამნაირად ჩვენ ვხედავთ სულდგმულ ორგანიზმში ერთ გასაშტერებელ თვისებას, ეს არის გაუმადლარი ნდობა—შეძლება გამრავლებისა, ამასთანავე ვხედავთ მეორე თვისებას—სასტიკა კანონს კლებსას, ესე იგი კლამისას. რომ ეს ასეა, მე დავამტკიცებ, როგორც დაბალ ორგანიზმით, ისე ადამიანის ცხოვრების მაგალითითა. ავიღოთ ჩვენ რომელიმე ბაცილა. ნდობა-შეძლება გამრავლებისა იმდენად ძლიერი აქვს, რომ სამს დღეში შეუძლია გამრავლდეს იქამდის, რომ აქ უნივერსიტეტის დარბაზში არ დაეტყვა. ამ საშიშარ გამრავლებას საზღვარი რომ არა ჰქონდეს, დედა-მიწის ზურგი სულ ერთიანად ბაცილებით მოიფინებოდა და კაცის ცხოვრება შეუძლებელი-ღა შეიქნებოდა. ვგეგმივთ ადამიანი. სტატისტიკური ცნობები გვიჩვენებენ,

რომ 1000 ყმაწვილში მხოლოდ 500 მიატანს ხუთის წლის წლოვანობას. ერთ მილიონ ადამიანთაგან მხოლოდ ორი მიაღწევს ას წლოვანობას. რითი მიხედვითა ეს, თუ არა ამ კანონით. როდესაც ეს მავალითები მოგვყავს, რასაკვირველია, სახეში მიღებული არა გვაქვს იგი კლება, რომელიც მოსდევს ომებს, ქარს, ეპიდემიებს და სხვა გარეგანს მოვლენას ბუნებისას. ამ ორის თვისების არსებობა იხსნება მით, რომ გაუმადლარ ნდობა-შეძლების გამრავლებისადმი აქვს ბუნებრივი საზღვარი, რომელიც პროფესორმა ფიზიოლოგიურად ახსნა.

გათავა თუ არა ლექცია პატრიცემულმა პროფესორმა, ატყდა ხელ ახლოვ ხანგრძლივი ტაშის-ცემა და ვაშა-ვაშას ძახილი, სანამ პროფესორი დარბაზიდან გავიდოდა. ამ ხმაურობაში და აღტაცებაში გაისმა ქართული ხმა სტუდენტისა: „გაუმარჯოს ჩვენს თავად ივანე თარხან-მოურავს.“

დავთავებ მით, რომ ყველა სტუდენტის სახეზედ წაიკითხავდით სიხარულს, რომ ამისთანა გამოჩენილი ფიზიოლოგის დაფასება წილად ერგო ჩვენს უნივერსიტეტს და დიდს მადლობას უქაზდებდნენ სტუდენტები საერო განათლების მინისტრს, რომლის მიწვევით პროფესორმა თ. ივ. თარხან-მოურავმა დაიწყო პეტერბურგის უნივერსიტეტში ლექციების კითხვა. ამით სტუდენტებს ეძლევათ შეძლება მოუსმინონ ლექციებში დიდად პატრიცემულ და გამოჩენილ ფიზიოლოგს. დაფასება კაცის შრომისა საზოგადოების მხრივ, ყოველთვის შეადგენს მიზეზს, რომ უფრო მეტად იშრომოს კაცმა. ამ

გვარი ოჯახები უმნიშვნელო არ არის, როგორც იმისათვის, ვინცა ჰმართავს ამ ოჯახებს, აგრეთვე იმისთვისაც, ვისაც უმართავენ. პირველს ემატება მხნობა, ხალისი, უღვიძებს სურვილს მოუსვენრად განაგრძოს თავისი შრომა ამ მეცნიერების შესწავლისა ძნელს სარბიელზე, მეორეს-კი სულით ამაღლებს და უნთებს გულში, ნამეტნავად ახალგაზრდას, სურვილს პატიოსან შრომისას და პატიოსან მიბაძვისას.

შურნალ-გაზეთებიდან
ამოკრებილი ამბები.

— ბორჯომში პურის-არაყის სახლელი ქარხანა, რომელიც ეკუთვნოდა მის იმპერატორების უმაღლესობას დიდს მთავარს მიხეილ ნიკოლოზის ძეს, უყიდნათ ძმათა სოლომონოვთა, რომელთაც კონიაის ქარხანა აქვთ ტფილისში. ახალ ნაყიდს ქარხანაში საქმე დაიწყო 1-ს დეკემბერს ამ წლისას. (კავ.)

— ტფილისის გუბერნატორი შუამდგომლობს, რომ ყარსის რაიონის გზისთვის ხიდები მტკვარსა და ხრამზე ისე გაიდოს, რომ ეკიპაჟების გასვლა-გამოსვლა და პირუტყვის გაყვანა-გამოყვანა შესაძლო იყოს. გამგეობას სახელმწიფო რაიონის გზებისას, რომელსაც ეს შუამდგომლობა მისვლია, შესაძლოა დაუზრუნავს შუამდგომლობის აღსრულება იმ პირობით-კი, რომ ორივე სახლელი რაიონის გზისა და ეკიპაჟ-პირუტყვისა—ერთს სიმძლავრე იყოს და არა ერთი ზემოდ და ერთი ქვემოდ, როგორც ესლა მუხათ-გვერდის ხილია. (კავ.)

— თამბაქომარეის ქუთაისის საურთიერთო კრედიტის თავ. თემანიშვილს უთხოვნია, გზათა მინისტრმა ყურადღება მიაქციოს იმას, რომ თამბაქომარეის პროექტს ამიერ-კავკასიის რაიონის გზისას სახეში ჰქონდა რაიონის გზა ზედ ქუთაისზედ გაეტარებინა და მოეხვედრებინა მჭიდროდ დასახლებულ ადგილებს, რომელნიც წყალ-დიდობისაგან უში-

შარნი არიან, როცა დაიწყეს მუშაობა, მაშინ რაღაც მიზეზით აზრი შესცვალეს და სენაკიდან დაწყებული ყვირილამდე თავდაპირველ პროექტის გზას სხვა მიმართულება მისცეს და იმისთანა დაბლობებზე და ქაობებზე გაატარეს, რომელიც დასახლებისათვის არ ვარგანაო. თავ. თემანიშვილი ამ გარემოებას აბრალებს, რომ ამ 25 წელიწადში, რაც ვე რაიონის გზა გაიშალა და მუშაობს, მკვიდრთა შორის ვერ გამოიწვია სურვილი აწ არსებულ რაიონის გზის ახლო-მახლო დასახლებულიყო. თავ. თემანიშვილი იმედოვნებს, რომ გზათა სამინისტრო არამც თუ აწ წყლებისაგან წამხდარს გზებს ალად-გენს, არამედ შესწორებს იმ შეცდომასაც, რომელიც გზათა გამგეობას მოუვიდა, როცა ამიერ-კავკასიის გზა გაიყვანა უკაცურ და ქაობ ადგილებზე. ახლა კარგი შემთხვევაა, ამბობს თ. თემანიშვილი, შეცდომის გასწორებისათვის. ამიტომ იგი შუამდგომლობს საკრედიტო საზოგადოების სახელითა, რომ ზემოხსენებული თავდაპირველი პროექტი სახეში მიღებულ იქნას და გზა გაიყვანონ ქუთაისზე. ეს შუამდგომლობა გადაუციათ ინიცერ გორჩაკოვისთვის, რომ ადგილზედვე შუამდგომლობისაგან ამ შუამდგომლობისა და თავისი აზრი წარუდგინოს სამინისტროს. (ნ. ობ.)

— 19-ს ოქტომბერს მამა იოანე სერგიევმა-კონსტანტინე ილდესასწაულა კონსტანტინე თავისი სახელ-წოდების დღე. მრავალი ხალხი დაესწრო, ასე რომ სევასტოპოლიდან თუ სიმფეროპოლიდან-კი იყვნენ მოსულნი მისალაცავად. დიდს ამბით გადანიღო იქმნა თურმე ეს სახელ-წოდების დღე. მრავალი ადრესები, დეპეშები წაიკითხულ იქმნა და მრავალი საჩუქარიც მიართვეს მამა იოანეს. გაზეთი „ნდელია“, მოგვითხრობს-რა დაწერილებით გარდახდილი დიდს ამბავს, უმატებს: „სამწუხაროდ, ამ დღეა ამბავმა სახელ-წოდების დღისამ ისე არ ჩაიარა, რომ ზოგიერთი რამ საწყენიც ზედ არ დართოდა. ერთს პეტერბურგის ვაჭარს ამოაკალეს უხილად ოქროს საათი ოქროსავე ძეგლიც, ოც-დაათი თუმანი ღირდა თურმე, ერთს მანდილოსანს ყელის ქინძის-თავი. რამდენსავე კაცს ამოაკალეს ქისა და ბუშაქნიკი ჯიბიდან. ყოველ ამაზე პროტო-

კოლები შესდგა და გადაეცა კუთვნილებათა სამებრთა.“

— გაზეთი „გრაჟდანი“ დაუწყება, რომ სახელმწიფო საბჭომ მოიწონა პროექტი, რომელიც შედგენილია იმის თაობაზე, რომ საგლეხო ბანკმა იყიდოს ხოლმე მიწები სათავად-აზნაურთა სახელმწიფო ბანკისაგან, როცა იგინი იქ იყიდებოან, იმ აზრით, რომ მერე გლეხ-კაცთა საზოგადოებათ მიჰყიდოს იმ ფასად, როგორც დანიშნულ იქნება გასასყიდად.

— ამ მოკლე ხანში შეუდგა მოქმედებას კომისია, რომელიც დანიშნული იყო მიწათ-მოქმედების და სახელმწიფო ქონებათა მინისტრის თანაშემწის ბ-ნ ნარიშკინის თავმჯდომარეობის ქვეშ და რომელსაც მინდობილი აქვს განიხილოს ტყეთა მფარველობის კანონები, რომელთა შეცვლა საჭიროა დანახულ იქმნა. ამ კომისიას დავალებული აქვს ერთად გადასინჯოს ხსენებული კანონები და სახეში იქონიოს ყოველივე იგი, რაც ამ საგანზე ვისგანმე რამე თქმულა და დაწერილა.

— გაზეთი „ნოვოე ვრემია“ ერთს საშინელს ამბავს მოგვითხრობს: ერთი ვარშავის გაზეთი ამბობს, რომ რამდენსავე ვერსზე ვარშავიდან, საცა დიდი მოსახლეობაა, მრავალი სახაზუნელი ადგილ-აგარაკები, ქარხნები, საწყობები და სხვა ამისთანანი, ძალღებმა ცოცხალი კაცი გაგოჯეს და შესაშინესო. უბედური, რომელსაც სახელად პრემე-ვია ადამ იასინსკი, ხელობით ღერკიცი, დამე მოდენილა ვარშავისაკენ—ქვეითად, გარს დახვეწილ ჯაჭვიდამ აშვებული ძაღლები, რომელთაც რამდენსავე წუთს გაუგებდნათ და შეუჭამით ასე, რომ მართა ძაღლები და წაღებოდა გადარჩენილა. ეს ძაღლები ყოფილა ბ-ნ ს. და ნობელის კერასინის საწყობისა და ღამით აუშვით.

— ღვინის შემნახვენი—ვაჭარნი არიან, თუ მეურნენი—ხირად ჰხმარობენ წყალში დამბალ პრობკებს ბოთლების დასაცემლად. ამისათვის პრობკებს წინა დღით ჰყრიან წყალში და მთელი დღე და ღამე ალბობენ. „Вѣстникъ виноделия“-ს სიტყვით, ამგვარად პრობკის მომზადება, არ ვარგაო, რად-განაც ვგრე მომზადებული პრობკა ღვინის ახდენსო. ბევრად უკეთესია, რომ აძლელებულ

ახლად მოსულმა ანდრომ ყველას

ჩემთან?

— ვანო, რატომ აღარ მოდიხარ ჩემთან?

— ვანო, რატომ აღარ მოდიხარ ჩემთან?

— ვანო, რატომ აღარ მოდიხარ ჩემთან?

წყალში ჩაიყაროს პრობა და ამ გზით და-
ლბობას სულ ორი-სამი საათი გყოფაო.

ყველას მოვეხებო, რომ ჩვენი დედა-
მიწა, თუ დღეს ადამიანს და ყოველს სულ-

კმარა, ვანო! მზად ვარ მოვი-
ცადო ერთი ორი-სამი წელიწადი...

არ გაქრეს. კანონი ნივთიერებისა ესეთია
და მზეც ნივთიერებისაგან არის შემდგარი...

უცხოეთი

ინგლისი. გაზეთების სიტყვით,
20 ნოემბერს (ახ. სტ.) საღამოს
შესდგა დიდ მწიფელოვანი სხდომა...

ინგლისის ელჩი ოსმალეთში, კერ-
რი, ისევ წავიდა კონსტანტინოპოლს.

სხვას მისცეს მისი ადგილი. ჟერვო
რუსეთის მეგობრად არის ცნობილი.

წერილი რედაქციის მიმართ.

ბ. რედაქტორო!
ამ ბოლო დროს საყვედური გასმის,
თუ რატომ არ ისტამბუბა დასაწყისი...

გრიგოლ დიასამიძე.
კ. დიდაშვილი.
ი. დანცხავა.

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან).
14 ნოემბერი.
პეტერბურგი. ხელმწიფე იმპერატ-
რიცას ორსულობისაგან მშვიდობიანად...

ლონდონი. ინგლის-სომეხთა ასო-
ციაციის პრეზიდენტი შემდეგს თავ-
გასულს, მაგრამ საყურადღებო პრო-

ბანსხალკუანი
ბირეველი კერძო სამკურნალო
ექიმის ნავსარდაიანისა

15 ნოემბერი.
პეტერბურგი. 14 ნოემბერს, იმ-
პერატრიცა მარიამ თეოდორეს ასუ-

სახლის ეკლესიაში დიდის ამბით
მონათლეს დიდი მთავრინა ოლღა...

ბერლინი. გამბურგის გაზეთის კო-
რესპონდენტი ამას წინაღობდა...

კონსტანტინოპოლი. პრავინცი-
ებში შედარებით მშვიდობიანობაა.

ლონდონი. რეიტერის სააგენ-
ტოს აცხადებენ ბერლინიდან: არ
არის საკმაო საფუძველი, რომ აღ-

„ივარის“ უოსტა.
მოსკოვში - ალ. სათაფრის: თქვე-
ნი მოთხოვნა „საბარლო მსხვერპლი“ რე-

ბ. ა. ნავსარდაიანი, 11-12 საათ.
იმათ, ვისაც სჭირს: სწეულგებანი სახი-
რურგო, ვენერიული და სიფილისი.

ბ. გ. გუგუა, 6-7 საათ. სწეულ-
გებანი: სიფილისი, ვენერიული, ში-
ნდვანი და კანისა.

ბ. გ. გუგუა. გამოიკვლევს ქიმი-
ურად და მიკროსკოპულიად შარდს,
ნახველს, სისხლს, რძეს და სხვ.

ქ. თვლავს
იახალ იხსილვა ორ-სართუ-
ლიანი ჰვითიკის სახლი ეზოთი,
ბაღითა და ქვითკირისავე გაღვივით...

გამოვიდა კ. თავართქილაძის მიერ
გამოცემული ახალი წიგნები:
1) „საჩუქარი“ (ლექსთა კრება)...

ახლად დაიბეჭდა და ისყიდება წე-
რა-კითხვის გამავარცლებელის საზო-
გადოების წიგნის მაღაზიაში:
ნ. ბაბათაშვილის